

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Mayıs 2013 • No:62

Taşeronlaştırmaya ve Kölelik Bürolarına Karşı Birleşelim!

İşçilerin haklarını ortadan kaldıran neredeyse her yasa işçilere “müjde” olarak sunuluyor. Hükümet ne zaman müjde verse haklarımızın bir kısmı elden gidiyor.

İşçi kardeşler, kazanılmış haklarımızı elimizden almaya ve bizleri köle gibi çalıştırmaya dönük yasal düzenlemelere devam ediliyor. Şimdi gündemde, taşeronluğu ana çalışma biçimi haline getirecek ve kölelik bürolarını devreye sokacak yeni bir yasa tasarısı var.

Peki, kim yapıyor bu düzenlemeleri? Elbette AKP hükümeti.

Patronlar ne istediklerini söylüyorlar, AKP hükümeti de hiç zaman kaybetmeden yerine getiriyor.

Bugün iktidarda AKP hükümeti var, o işçilerin haklarına saldırıyor. Dün iktidarda CHP ve MHP vardı, onlar işçilerin haklarına saldırıyorlardı.

Fakat hakkını yemeyelim; AKP, diğer patron partilerinden daha yaman, daha örgütlü ve sistematik saldırıyor.

Şu hale bir bakın: İşçilerin haklarını ortadan kaldıran neredeyse her yasa işçilere “müjde” olarak sunuluyor. Bu işçilerle alay etmek değil de nedir?

AKP hükümeti ne zaman müjde verse, haklarımızın bir kısmı elden gidiyor.

Çalışma Bakanlığı, taşeronluk (alt-işverenlik) sistemini yaygınlaştıran ve istihdam bürolarını (kölelik büroları) ge-

tiren yasa tasarısını patron örgütlerine ve sendikalara sundu. Çalışma Bakanı Faruk Çelik ve medya, artık taşeron işçilerinin de yıllık izin hakkı olacağını ve kıdem tazminatı alabileceğini söylüyor. Taşeron işçileri korunacakmış!

İnsan, “bu işte bir iş var” demeden edemiyor.

Edemiyor, çünkü yıllık izin ve kıdem tazminatı tüm işçilerin zaten yasal hakları arasındadır. Ama taşeron patronları, işçilerle bir yıldan daha kısa sürelerle sözleşme yaparak yıllık izinlerin üzerine yatıyorlar. Aynı şekilde, işçiler bir yılı dolduramadıkları için kıdem tazminatı da alamıyorlar. Özetle, sözleşme kumpasıyla işçilerin hakları gasp ediliyor.

Peki, getirilmek istenen taşeronluk yasası işçilerin bir neden kısa sürelerle çalıştırılmasını yasaklıyor mu? Hayır!

O halde “taşeron işçisine koruma” bu yasa tasarısının

neresinde?

Koruma yok, tersine hak gaspı var.

Taşeronluk yasa tasarısıyla, kamuda çalışan taşeron işçileri için kıdem tazminatı fonu oluşturulacak; bu fon, aynı zamanda pilot uygulama işlevi görecek ve “tutarsa” tüm işçiler için geçerli hale gelecek.

Buna “müjde” ve “koruma” diyorlar!

AKP hükümeti, patronların arzusu doğrultusunda uzun bir süredir kıdem tazminatını ortadan kaldırmaya çalışıyor. Çünkü patronlar, kârlarını arttırmak için işgücü maliyetlerini azaltmak ve ayrıca işçileri rahatça işten çıkartmak istiyorlar.

Madem AKP taşeron işçilerinin kıdem tazminatı almasını istiyor, o halde neden kısa süreli sözleşmeyle işçi çalıştırılmasını yasaklamıyor? Neden işçilere kıdem tazminatı vermeyen patronlara ağır cezalar getirmiyor? İşçilere kıdem tazminatı vermeyen patronların, kalkıp kıdem tazminatının fona devredilmesini savunmalarında bir gariplik yok mu?

Ama gel gör ki AKP, işçilerin tepkisinden korkuyor ve kıdem tazminatını bir gecede ortadan kaldıramıyor. Nitekim bu nedenle, ara bir yol bulmuştu: Kıdem tazminatının bir fona devredilmesi. Aynı diğer fonlar gibi “yürümüyor” denerek bu fon da zamanla ortadan kaldırılacak, işçilerin paralarının üzerine yatılacaktır.

İşçilerin bilincini bulandırmaya dönük bu formül oldukça işlevli görünüyordu. Ancak olmadı.

Çünkü ÜİD-DER ve sendikalar tepki gösterdiler ve AKP hükümeti geçici de olsa planından geri adım attı. İşte şimdi, taşeron işçilerinin durumu kullanılarak plan hayata geçirilmek istiyor. Yani doğrudan fon oluşturmayı göze alamadı, tırtıklayarak aşama aşama gitmeyi önüne koydu.

Buradan soralım: Madem AKP taşeron işçilerinin kıdem tazminatı almasını istiyor, o halde neden kısa süreli sözleşmeyle işçi çalıştırılmasını yasaklamıyor? Neden işçilere kıdem tazminatı vermeyen patronlara ağır cezalar getirmiyor? İşçilere kıdem tazminatı vermeyen patronların, kalkıp kıdem tazminatının fona devredilmesini savunmalarında bir gariplik yok mu?

Taşeron işçilerini düşündüğünü söyleyen AKP'nin amacı, bu yasayla kıdem tazminatını dolaylı bir şekilde ortadan kaldırmaktır.

Meselâ, tasa-

riya göre taşeronlar artık tüm işleri yapabilecekler. Oysa şu anda, *teknoloji ve uzmanlık gerektiren* işlerin alt-ışveren (taşeron) tarafından yapılması yasaktır. İş Kanunu'ndaki bu ibare değiştiriliyor ve taşeronların her türlü işi yapabilmesinin önü açılıyor.

Bu demektir ki, artık ana işverenler işlerin yalnızca bir bölümünü değil tamamını taşeronlara verebilecekler. Bu değişiklikte birlikte ana işverenler, özellikle işçilerin tek bir işyerinde kayıtlı gözükmemesi ve sendikalaşmanın zorlaştırılması için tüm işçileri taşeronla böleceklerdir.

Kısa süreli sözleşmeli işçilik demek olan taşeronluğun çalışma hayatında egemen olmasıyla hem kadrolu işçilik hem kıdem tazminatı fiilen ortadan kalkacaktır.

Şimdi bir kere daha soralım: “Müjde” bu mu?

Tasarının bir başka ayağı ise, kölelik bürolarının kurulmasıdır. Özel İstihdam Büroları, iş bulma kurumları gibi işlemeyecek. Bu bürolar işçileri işe alacak ve ihtiyaç duyan patronlar bu işçileri kiralayacaklar!

AKP'nin asıl müjdesi bu olmalı!

Tüm bunlar neden yapılıyor?

Çünkü AKP ve patronlar, ne pahasına olursa olsun ekonominin büyümesini istiyorlar. Ekonominin büyümesi demek, sermayenin de büyümesi demektir. Türkiye egemenleri, büyüyen ekonomi üzerine basarak bölgede ve dünya siyasetinde söz sahibi olmak istiyorlar. Böylece patronlar için pazar ve kârlı yatırım alanlarının önü açılmış olacaktır.

Biz işçiler ekonominin büyümesine karşı değiliz. Fakat şu soruyu sormadan geçemeyiz: Ekonomi kimler için büyüyor? İşçilerin payına ne düşüyor?

İşçilerin alım gücü düşerken, çalışma saatleri uzayıp çalışma temposu hızlanırken, işçilerin sosyal yaşamı ortadan kalkarken, iş kazalarında her ay ortalama 100 işçi ölüp daha fazlası sakat kalırken birilerinin kalkıp “ekonomi herkes için büyüyor” demesi inandırıcı olabilir mi?

Ekonomi işçilerin canı, kanı ve gözyaşı sayesinde büyüyor.

Biz işçiler ve toplumun çoğunluğunu oluşturan emekçiler neden bunu kabul edelim? Gerçek

şu ki, işçilerin iktidarda olmadığı bir düzende ekonominin büyümesi bizler açısından hiçbir şey ifade etmiyor.

Şimdi yapmamız gereken şu: Tüm bu haksızlıklara, yalana, sömürüye, taşeronluk sistemine ve kölelik bürolarına karşı bir araya gelmek, bilinçlenmek ve mücadele etmek! İşçiler için başka çıkış yolu yoktur! ■

Sendikalar İşyerlerinde Neden Varlık Gösteremiyor?

Milyonlarca işçi sigortasız, sendikası ve güvencesiz bir biçimde, günde 12-14 saat boyunca sefalet ücretine çalışıyor. Bu koşullara dur demesi gereken sendikalar ise güç kaybediyorlar. 20 milyondan fazla işçi olmasına rağmen, sendikalı işçi sayısı ne yazık ki 1 milyonu geçmiyor. Bu 1 milyon işçinin 600 bini toplu sözleşme hakkından faydalanabiliyor. Sendikalar kan kaybederken, giderek örgütlü oldukları işyerlerinden de kopuyorlar. İşyerinde sendika var, ama işçiler gerçekte patron karşısında örgütsüzler. Bu nasıl olabiliyor? Çünkü sendikanın örgütlülüğü kâğıt üzerinde kalıyor. İşçilerin taban örgütlülüğü üzerinde yükselmüyor. Bu durumda patron, ne sendikayı ne de işçileri dikkate alıyor. Özetle, sendikalar işyerlerinde işçilerin gücü olma bakımından gerçek anlamda bir varlık gösteremiyorlar.

Hal böyle olunca sendikalar, güçsüzlüklerinin üzerini patronla "iyi geçinerek" örtmeye çalışıyorlar ve sürekli tavizler veriyorlar. Böylece sendikacılar da koltuklarını korumuş oluyorlar. Bu geriye gidiş, kendini her alanda gösteriyor: Çalışma saatleri, ücret, sosyal hak, dinlenme, yıllık izin gibi konularda sendikalı işyerleriyle sendikasıız işyerleri arasında artık çok da büyük farklar yok.

Sendikalar işçilerin örgütüdür. Ama bürokrat sendikacılar, sendikaları kendi işyerleri gibi görüyor ve bu şekilde işletiyorlar. Bu bürokrat sendikacılar, işçileri özellikle sendikalardan uzak tutuyorlar. Bu nedenle işçiler kolay kolay sendikalara uğramıyorlar. Uğradıklarında ise adeta patronun makamına çıkmış hissine kapılıyorlar. Çünkü sendikacıların tutumu ve ortam bu hissi doğurmaya çok müsait. Bu hissini doğmasında sendikacıların işyeri ziyaretleri de

etkili oluyor. İşyerlerini ziyaret ettiklerinde, bir zamanlar işçilerle birlikte çalışan ve aynı yemeği yiyen kimseler olarak değil, giyimi kuşamı değişmiş ve işçiden uzak bürokratlar gibi davranıyorlar.

Sendikaların görevi işçileri yalnızca kâğıt üzerinde üye yapmak değil, işçilerin bilinçlenmesi ve işyerlerinde her düzeyde örgütlü hale gelmesi için çalışmaktır; işyerinde bölümlere varınca ya kadar alt komitelerde işçilerin örgütlülüğünün sağlanmasıdır. Taban örgütlülüğü de işte budur: İşçilerin tek yumruk olması!

Aslında her işçi, aynı zamanda sendikanın doğal bir görevlisidir. Ama işçiler tüm süreçlerin dışında tutuluyorlar. Oysa mitinglerin örgütlenmesinden eğitimlere kadar tüm faaliyetlerde işçiler sürecin bir parçası haline getirilmelidirler. Görev ve sorumluluk verilerek, yapılan işin bir parçası oldukları hissettirilmelidir. 1 Mayıs'ta bile sendikalar, işçileri önceden bilgilendirip bu temelde mitinglere katılımı örgütlemiyorlar. "Yarın şuraya gelin" çağrısının ötesine geçilmiyor. İşçileri doğrudan ilgilendiren bir başka süreç ise toplu iş sözleşmeleridir. Fakat toplu sözleşme maddeleri hazırlanırken, işçilere ne istedikleri ya sorulmuyor ya da adet yerini bulsun diye soruluyor. Oysa toplu sözleşme paketinin içinde neler olması gerektiğini bizzat işçiler belirlemelidir. Meselâ, 1980 öncesinde mücadeleci bir sendikal anlayışa sahip Maden-İş'in toplu sözleşme maddelerini bizzat işçiler hazırlıyordu. Kurulan toplu sözleşme komiteleri işçilerle toplantılar yapıyor, onların ne istediklerini dinliyor ve sonra da tüm işyerlerinden gelen önerileri sendikalarıyla birlikte ortaklaşıyorlardı. Komitelerini kuran ve toplu sözleşme

maddelerini hazırlayan işçiler, bunların patronlara kabul ettirilmesi için nasıl bir mücadele verilmesi gerektiğini de biliyor ve kararlarının arkasında duruyorlardı.

Sendikalar işçilerden kopuk olunca, işyeri temsilcileri de sendikacıların işyerlerindeki kopyasına dönüşüyor. İşçilerin sorunlarının dinlenmesi ve bunların çözümü doğrultusunda bir mücadele örgütlemek gerektiği gündemlerine girmiyor. İşçilerin taban örgütlülüğünün kilit taşı işlevi görmesi gereken temsilciler, ya işlevsiz kalıyorlar ya da birçok örnekte patronun sözcüsü gibi davranıyorlar.

Sendikaların işyerlerinden kopuk olmasının temel sebebi, işçilerin, taban örgütlülüğüne sahip olmamasıdır. Bunun aşılması için işyerlerinde her düzeyde bir örgütlenmeye gitmek gerekiyor. İşçiler sendikaları ikinci evleri gibi görmeye başladığında, işte o zaman milyonlarca örgütsüz işçi ekonomik mücadelelerinde örgütlü hale gelecek, patronlar ise işçilerin gücünden korkacaklardır. ■

Mücadele Alanlarından

THY'de Grev!

Türk Hava Yolları ile Hava-İş Sendikası arasında süren ve 14 bin işçiyi kapsayan 24. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, uzlaşma sağlanamaması nedeniyle 15 Mayıs'ta grev başladı.

Sendika yöneticileri, greve katılacak işçiler, 29 Mayıs grevi nedeniyle işten atılan işçiler, Salı gecesi saat 22.00'dan itibaren Hava-İş Genel Merkezi'nde toplanmaya başladılar. Derneğimiz UID-DER de aynı saatte Hava-İş Genel Merkezi'nde işçilerle birlikteydi. Daha sonra grev yeri olan Dış Hatlar Terminali'ne gitmek üzere yola çıkıldı. Ancak polis, tüm girişleri abluka altına aldığı için grev yerine gidilemedi. Polis, havaalanına tüm girişleri engelledi. Destek için gelen grupların otobüsleri, taksiler, yayalar engellendi. Çevresi polis tarafından sarılan kitle sloganlar atarak tepkisini gösterdi. İşçiler daha sonra, THY Genel Müdürlüğü binasının önünde toplandılar. İşçiler, sağanak yağmura aldırmadan UID-DER'li işçilerin seslendirdiği "Havada Grev Var" türküsüne ve halaylara coşkuyla katıldılar ve moral buldular.

Saatlerin ilerlemesiyle Hava-İş Genel Başkanı Atılay Ayçin bir konuşma yaparak grevin resmen başladığını ilan etti. Ayçin, yaptığı konuşmada hükümetin grev kırıcılığı yaptığını ifade etti. Ağır polis ablukasını ve işçilere yönelik baskıları kınadı. Ayçin şöyle konuştu: "Bu anti-demokratik tutumunuzdan vazgeçin. Grevimiz saat 03.00 itibarıyla tüm işyerlerimizde başladı. Bu grevden alınımızın akıyla çıkacağız. Grevimiz başarıyla devam edecek."

Sabahleyin tekrardan grev alanında buluşuldu. Türk-İş, DİSK ve uluslararası sendika temsilcileri, emekten yana partiler, UID-DER gibi demokratik kitle örgütleri grev alanında toplanarak işçilere destek verdiler. Burada bir basın açıklaması yapan Atılay Ayçin, toplu sözleşme görüşmeleri sürecinde yaşananları, 29 Mayıs Grevini, 351 gündür sürdürdükleri direnişi özetledi. THY yönetiminin hukuksuz uygulamalarını protesto etti. Ayçin, THY yönetiminin grev hakkını kullanan işçileri işten atmakla tehdit ettiğini, işçilerin karşısına polisi çıkardığını, eğitimi-

ni henüz tamamlamış ve üniformaları bile hazır olmayan deneyimsiz kabin görevlilerini uçuşa gönderdiğini ve böylece insanların hayatını tehlikeye attığını belirtti. Ayçin şöyle konuştu: "THY grevimiz her türlü baskıya rağmen başarıyla ve kararlılıkla sürdürülecektir. Grevimiz hayırlı olsun. Tüm arkadaşlarıma başarılar diliyorum."

Hava-İş'in başlattığı grev devam ediyor ve sendika yöneticileri, uçuş programları ve vardiyalardan dolayı grevin etkisinin önümüzdeki günlerde açığa çıkacağını ifade ediyorlar.

Petkim'de anlaşmazlık devam ediyor

İzmir Aliğa'da kurulu Petkim'de, Petrol-İş sendikası ile Petkim yönetimi arasında devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamadı. Bunun üzerine görüşmelere ara verme kararı alan Petrol-İş, tesislerde çalışan 600 işçiyle birlikte fabrika girişinde basın açıklaması gerçekleştirdi. Petrol-İş Aliğa Şube Başkanı İsmail Doğan, görüşmelerde gelinecek durumu anlattı ve patronun tutumunu eleştirdi. Patronun her iki 6 ay için de %4 zam önerdiğini, önerisinde herhangi bir artışa gitmediğini, 15 maddede anlaşmazlığın devam ettiğini belirtti. Son 10 yılda üretim kapasitesi iki katına çıktığı halde işçi sayısının yarıya düşürüldüğünü hatırlatarak "topluların sıkışmasının sorumlusu biz değiliz, işverendir" dedi.

MESS'e karşı eylemler sürüyor

Metal sektöründe, Türk Metal, Çelik-İş ve Birleşik Metal-İş sendikaları tarafından metal patronlarının örgütü olan MESS'le yürütülen ve 115 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde grev aşamasına gelindi.

On binlerce metal işçisini ilgilendiren MESS toplu sözleşme görüşmelerinde 8 Martta uyuşmazlık tutulmasının ardından Birleşik Metal-İş tarafından bir dizi eylem gerçekleştirildi. Birleşik Metal-İş'in Nisan ayı boyunca gerçekleştirdiği eylemlere, sendikanın örgütlü olduğu ABB, PENTA, Anadolu Motor, Mert Akışkan, Rema, Isuzu gibi fabrikaların işçileri katıldılar. Bu kapsamda İstanbul, Gebze ve Kocaeli başta olmak üzere birçok kentte yürüyüş

ve basın açıklamaları gerçekleştirildi. Açıklamalarda, AKP'nin işçi sınıfına yönelik saldırıları ve MESS patronlarının düşük ücret teklifi protesto edildi.

MESS ile görüşmeleri yürüten Türk Metal de, işçilerin basıncına dayanamayarak eylemler örgütüyor. Gebze'de bir miting tapan Türk Metal, anlaşma sağlanamaması üzerine 6 Mayıs'ta gerçekleştirdiği basın toplantısıyla grev kararı aldığını duyurdu. On binlerce metal işçisinin basıncıyla Türk Metal, grev kararı almak zorunda kaldı. Gerçekleştirilen basın açıklamasında grev kararının 60 günlük süre içinde başlatılacağı ifade edildi. Metal işçilerinin tabandan örgütlü bir şekilde basınç bindirmesi ve kararlı bir duruş sergilemesi, MESS ile esas görüşmeleri yürüten Türk Metal'in, işçilerin rızası olmadan patronlarla uzlaşabilmesinin önünü kesecektir. Türk Metal'e üye olan ve hakları için mücadele eden işçiler, tüm metal işçilerinin taleplerinin kabul edilmesinde büyük rol oynayacaklardır.

İzmir'de İZELMAN işçilerinin mücadelesi devam ediyor

İzmir'de Genel-İş üyesi İZELMAN işçilerinin 1 Mayıs'ta ihalenin süresinin dolmasıyla işten çıkarılmaları gündemdedi. Genel-İş'in mahkemeye yaptığı başvuru sonucu 25 Nisanda ihaleyi durdurma kararı verildi. Mahkemenin durdurma kararının ardından Genel-İş İzelman işçilerinin çadırı önünde bir açıklama yaptı. Açıklamayı yapan Genel-İş İzmir Şube Başkanı Memiş Sarı, taşeronlara karşı mücadelenin süreceğini ifade etti ve "Yargı süreci devam ederken biz de haklı mücadelemizi sürdürdük. Sorun yalnız 650 işçinin sorunu değil, bütün işçi sınıfının sorunudur. 1 Mayıs'a giderken bu kararın alınmış olması olumludur ama taşeronlaştırma sürüyor. Taşeronlar ağızlarının suyu akarak ekmeğimize göz dikmeye devam ediyor. Buna karşı böyle bir kazanım elde etmemiz umut verici" dedi.

Plasko Plastik'te işten çıkarmalara karşı direniş başladı

Kırklareli'ye bağlı Lüleburgaz'da kurulu olan Plasko Plastik fabrikasında, Petrol-İş'te örgütlenmek isteyen işçilerin Çalışma Bakanlığı'na yetki başvurusu yapmalarının ardından 3 Mayıs'ta 27 işçi işten çıkarıldı. "Daralma" gerekçesiyle işten çıkarılan işçiler, fabrika önünde çadır kurarak direnişe geçtiler. Atılan işçiler adına 10 Mayıs'ta sendikanın Lüleburgaz şube başkanı Turgut Düşova ta-

rafından yapılan basın açıklamasında, mücadelenin başarıya ulaşmasında sınıf dayanışmasının önemli olduğu dile getirildi ve işçilerin sendikalı olarak işe geri dönmekte kararlı oldukları ifade edildi.

Standart Profil'de direniş

Standart Profil'in Manisa Organize Sanayi Bölgesi'nde yer alan fabrikasında, 8 aydır örgütlenme faaliyetlerini sürdüren işçiler, 10 Mayıs'ta saat 07.00'den itibaren iş yerini terk etmeme eylemi başlattılar. Gece vardiyasında yemekhanede beklemek isteyen işçileri özel güvenlik elemanları engellemeye çalıştılar. Tüm baskılara rağmen yemekhane önünde toplanan işçiler eylemlerini gerçekleştirdiler ve sendikal haklarına sahip çıktılar. İşçiler patronun ve fabrikayı abluka altına alan polisin baskısına rağmen mücadelede kararlı olduklarını vurguluyorlar. Öte yandan Petrol-İş'in geçtiğimiz Aralık ayında yetki aldığı Standart Profil'in Düzce fabrikasında patron sözleşme masasına oturmaktan kaçmaya devam ediyor.

Pakmaya işçileri direniyor

Tek Gıda-İş'te örgütlenmek istedikleri için Pakmaya'nın Kocaeli, Düzce ve İzmir'deki fabrikalarında işten çıkarılan toplam 14 işçi, 50 gündür direnişlerine devam ediyorlar. İşten çıkarıldıkları fabrikaların önünde kurdukları çadırlarda direnişe geçen işçiler, mücadeleye başladıkları günden bu yana, fabrikalarda işçilere cumhuriyet altını verildiğini, mesai ücretlerinin 2 katına çıkarıldığını, kömür parası verildiğini ifade ederek "demek ki biz doğru yolda" diyorlar.

DHL işçilerine uluslararası destek devam ediyor

1 Mayıs kutlamaları için Türkiye'ye gelen ITUC (Uluslararası Sendikalar Federasyonu), UNI Küresel Sendikası ve ITF sendikalarının yöneticileri, DHL işçilerini direnişlerinin 320. günü olan 2 Mayıs'ta ziyaret ettiler, uluslararası destekte bulundular. Heyetin ziyaretinde bir konuşma yapan TÜMTİS Genel Başkanı Kenan Öztürk, uluslararası desteklerin direnişlerine direnç kattığını belirterek heyete teşekkür etti. ■

Milyonlarca İşçi Dünyada Sömürüye

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta işçiler tüm dünyada kapitalist sömürüye karşı alanlarda yerlerini aldılar. İşsizliğe, yoksulluğa, ekonomik krize, iş kazaları adı altında yaşanan iş cinayetlerine, kemer sıkma politikalarına ve savaşlara karşı sloganlarını yükselten işçiler, patronlar sınıfının saldırılarının son bulmasını istediler.

Bangladeş

Hindistan

Rusya

Bangladeş: İşçiler iş cinayetlerine karşı 1 Mayıs'ta taleplerini haykırdılar

24 Nisanda Dakka'da bulunan Rana İş Merkezinin çökmesiyle bir katliam yaşandı. Binden fazla işçi kardeşimiz hayatını kaybetti, binlercesi yaralandı. Maalesef bu sayının daha da artması bekleniyor. Bu katliam göz göre göre yaşandı. Belediye çürük bir yapı olan Rana binasının boşaltılması için emir vermesine rağmen, tekstil patronları binayı boşaltmadılar. Patronlar, işçileri işe gelmezlerse ücretlerini kesmekle ve işten atmakla tehdit ettiler.

Felâketin ardından Bangladeşli işçi kardeşlerimiz protesto gösterileri düzenlediler. On binlerce öfkeli işçi, 25 Nisanda 5 anayolu trafiğe kapattı. İşçilerin anısına saygı göstermeyerek fabrikalarını çalıştırmak isteyen patronlar engellendi, üretim durduruldu.

1 Mayıs'ta da ölen işçi kardeşleri için alanlara çıkan işçiler, işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını talep ettiler. Faciada ölenlerin ailelerine tazminat ödenmesini, sorumluların cezalandırılmasını istediler. Kölece çalışma koşullarına, yok sayılmaya, değer görmemeye karşı "Biz Varız!" diyen işçiler, artık böyle katliamlarda ölmek istemediklerini dile getirdiler. "Katilleri asın, fabrika sahiplerini asın!" sözleriyle öfkelerini haykırdılar.

8 Mayıs'ta bir kumaş fabrikasında çıkan yangında ise 8 kişi daha hayatını kaybetti. Tatlı kârları azalmasın diye önlem almayan patronlar yüzünden Bangladeş'teki felâketlerin ardı arkası kesilmiyor. Bangladeşli işçiler dünyaca ünlü tekstil markalarına üretim yapıyorlar ve ayda sadece 30-40 dolar maaş alıyorlar. İşçilerin çalışma koşulları son derece kötüyken ve yaşamları yoksulluk içinde geçerken, tekstil patronları ihtişam içinde hayatlarını sürdürüyorlar. Bizler Bangladeş'te ve dünyanın herhangi bir yerinde işçilerin ölüm haberlerini almak ve patronlar için ölmek istemiyoruz.

Bu bilinçle iş kazalarına karşı kampanya yürüten ÜİD-DER, Bangladeşli işçilerin derin acısını paylaştığını bildiren bir dayanışma mesajıyla, ölen işçilerin ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diledi. ÜİD-DER'in mesajında şu sözlere yer verildi:

"Değerli sınıf kardeşlerimiz,

Bizler Türkiyeli sınıf kardeşleriniz olarak yaşadığımız acıyı ve Bangladeşli patronlara karşı duyduğunuz öfkeyi paylaşıyor, başsağlığı diliyoruz. İş kazalarının ve işçilerin ölmesinin önüne geçmek için uluslararası düzeyde bir mücadele yürütmek gerektiğine inanıyoruz. Çünkü işçi sınıfı uluslararası bir sınıftır, sorunları ve çözüm yolları da uluslararasıdır. Kahrolsun işçilerin canını alan kapitalist kâr düzeni! Yaşasın işçilerin enternasyonal dayanışması ve mücadelesi!"

Asya: 1 Mayıs'ta işçilerin ayak sesleri yükseldi

Filipinler, Kamboçya, Rusya, Endonezya ve Hindistan'da coşkuyla alanlara çıkan işçiler, iş güvencesinden ücretlerin arttırılmasına, çalışma koşullarının iyileştirilmesinden işçi sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanmasına, sendikal yasakların ve grev yasaklarının kaldırılmasına kadar birçok taleplerini haykırdılar. Filipinler'de iş güvencesi talep eden işçiler, sözleşmeli ve kadrolu işçiliğin kaldırılmasını istediler. Kamboçya'da asgari ücretin yükseltilmesi talebini haykıran işçilerin sesine, ücretlerin arttırılması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi ve sendikalara üye olma hakkının tanınmasını isteyen tekstil işçilerinin sesi karıştı. Rusya'da 1,5 milyon emekçi ekonomik ve siyasal taleplerini haykırdılar. Endonezya'da işçiler asgari ücretin yükseltilmesini talep ettiler. Hindistan'da yüz binlerce işçi sokaklara çıktı.

Çin'de işçiler 1 Mayıs'ı aileleriyle beraber meydanlarda ve parklarda kutladılar. Hong Kong'da binlerce işçi

Hayır Dedi!

1 Mayıs'ta grevdeki tersane işçileriyle dayanışmak için yürüdü. Hong Kong limanlarında tersane işçileri 2 aydır grevdeydi. İşçiler ücretlerin artmasını, iş güvencesinin sağlanmasını, kadrolu ve taşeron işçi arasındaki ayrımların kaldırılmasını, yemek molalarının düzenli olarak verilmesini, iş kazalarının önlenmesini talep ediyorlardı. Limandaki 4 ayrı şirkete karşı kararlı mücadelelerini sürüten işçiler, 3 Mayıs'ta %9,8 oranında zam aldılar. Diğer taleplerinin gerçekleştirilmesi için de taahhüt aldılar. Hong Kong Liman İşçileri Sendikası, uluslararası dayanışmanın da önemine vurgu yaparak şöyle dedi: "Sizlerle birlikte, yalnızca adil ücret için değil, aynı zamanda onurumuz ve geleceğimiz için verdiğimiz kavgada işçilerin birliğinin önemini bir kez daha göstermiş olduk."

Afrika: Kölelik koşullarına hayır!

Afrika'nın çeşitli ülkelerinde kutlanan 1 Mayıs'ta işçiler, kölelik koşullarına hayır dediler. Mısır'da da kadın-erkek yüz binlerce işçi alanlardaki yerini coşkuyla ve mücadele azmiyle aldı. Tahrir Meydanı'nda bir araya gelen kitleler, temel ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri iyi bir ücret, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve sosyal adaletin sağlanmasını talep ettiler. Örgütlenme özgürlüğü ve grev hakkının tanınmasını isteyen işçiler, grev hakkını kullandıkları için tutuklanan işçilerin de serbest bırakılması talebini haykırdılar.

Avrupa: "Köle olma, sokaklara çık!"

Avrupa'daki 1 Mayıs gösterilerine, ekonomik krize karşı öfke damgasını vurdu. İspanya'da işsizlik %27 oranında, yani 6 milyon işçi işsiz. Madrid'de toplanan binlerce işçi bayrakları, flamaları ve pankartlarıyla "kapitalist reformlar hırsızlıktır", "tasarruf tedbirleri öldürür!" dediler. "Hükümet utanmalıdır" diyen işçiler, "Ekmek ve adil bir ücret" talep ettiler. Büyük şirketleri ve bankaları kurtarmak için harcanan paraların hesabını sordular. İtalya'da da işsizlik özellikle gençler arasında %40'a çıkmış durumda. Şubat ayında yapılan seçimlerin ardından

gelen belirsizlik de işçilerin öfkelerini arttırdı. Roma'da ve pek çok kentte toplanan işçiler, protesto gösterileri düzenlediler, ülkedeki emek politikalarına karşı öfkelerini ortaya koydular.

Yunanistan 1 Mayıs'ı genel grevle karşıladı. Bankalar, hastaneler çalışmadı. Tren ve vapur seferleri iptal edildi. Kamu ve özel sektör kurumları, fabrikalar kapandı. "Köle olma, sokaklara çık!" diyen işçiler, parlamento binası önünde protesto gösterileri yaptılar. Atina'da 50 bine yakın işçinin katıldığı gösteride kemer sıkma politikaları ve yüksek vergiler protesto edildi. Fransa'da ise 1 Mayıs gösterilerine, yeni çalışma yasasının protesto edilmesi damgasını vurdu. Yeni yasa işçilerin kazanılmış haklarını budayacak ve sendikaların gücünü kısıtlayacak. Sosyal güvenceyi, iş güvencesini sınırlayan yasa işçilerin büyük tepkisiyle karşılaştı ve 1 Mayıs gösterilerinde bu yasaya karşı mücadele azmi öne çıktı.

Almanya'da da Sendikalar Birliği'nin değişik kentlerdeki kutlamalarında yüz binlerce işçi ve emekçi, daha iyi iş, daha iyi emeklilik sloganlarını öne çıkarttı. Ücretlerin yükseltilmesini ve sözleşmeli işlerde çalışanlara eşit ücret verilmesini talep ettiler. Krize çözüm olarak dayatılan kemer sıkma politikaları protesto edildi. Portekiz'de ekonomik krizin faturası emekçilere kesiliyor. 1 Mayıs'ın arefesinde hükümet daha fazla bütçe kesintisi yapacağını açıkladı. Binlerce işçi ve emekçi Lizbon'da hükümeti ve saldırılarını protesto ettiler. Avusturya'da başkent Viyana'da toplanan on binler 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladılar.

Amerika: Göçmen işçilerin hakları verilsin!

ABD'de binlerce işçi daha iyi yaşam ve çalışma koşulları talep etti, göçmen işçilerin oturma ve çalışma haklarının verilmesini istediler. Son beş yılda Amerika'dan bir milyon göçmen işçi sınır dışı edildi. New York'ta "Wall Street'i İşgal Et!" hareketi üyeleri, sendikalar ve göçmen işçiler için mücadele eden gruplar bir araya geldi. Seattle'da polislerin göstericilere müdahale etmesinin ardından çatışmalar yaşandı. Ses bombası ve biber gazı kullanan polislerle taşlarla karşılık verildi. Amerikalı işçiler de kapitalist sömürüye hayır dediler. ■

MISIR

Fransa

ABD-Boston

UİD-DER Kortejindeki İşçiler

1 Mayıs, Türkiye'nin dört bir yanında yüz binlerce işçi ve emekçi tarafından coşkuyla kutlandı. İşçi sınıfı, AKP'ye ve onun hizmet ettiği sermaye sınıfına inat, Bursa'dan Ankara'ya, Mersin'den Zonguldak'a, Gebze'den Diyarbakır'a, Tekirdağ'dan Hakkâri'ye yüz binler halinde alanlara çıkarak taleplerini haykırdı. İşçi sınıfının talepleri meydanlarda yankılandı. Taşeronlaştırmaya, iş kazalarına, düşük ücretlere, sendikal ve siyasal yasaklara karşı, işçiler hep birlikte sloganlarını haykırdılar.

"İş Kazaları Kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" kampanyasıyla 1 Mayıs'a hazırlanan UİD-DER, bir sanayi kenti olan Gebze'de 1 Mayıs alanında yerini aldı. Sabahtan itibaren toplanma alanında yerini alan UİD-DER'li işçiler, kitlesel, disiplinli ve kıpkızıl bir kortej oluşturdular. Pek çok sektörden işçi, eşleri ve çocuklarıyla, küçük bebekleriyle UİD-DER kortejinde yürüdüler. UİD-DER'in coşkulu korteji, sloganlarıyla Gebze sokaklarını inletti. UİD-DER kortejinde Balkanlar'dan,

Avrupa'dan ve İran'dan işçiler de vardı. Aşağıda, yaptığımız röportajlardan kesitler aktarıyoruz:

Bir kadın gıda işçisi: Çok güzel, çok mutluyum. UİD-DER'le olmaktan dolayı daha daha mutluyum. UİD-DER iyi ki var! Onun sayesinde mücadeleyi öğrendim. İşçiyim, buradan patronlara sesleniyorum. Bize yarın da tatil versinler. Bizi bu zamana kadar çok yordular. 12 senedir işçiyim, çok çalışıyorum. Emeğimin karşılığını alamıyorum. Emeğimin karşılığını istiyorum, karşılığını istiyoruz. Çocuklarımla geldim. Biz, bir değiliz biniz, bitmeyeceğiz. Yetiştiriyorum çocuklarımı. Onlar da birer direnişçi olacaklar.

Bir Kürt işçi: Biz Sancaktepe'den geliyoruz. UİD-DER gerçekten işçi sınıfının lokomotifidir. Üç senedir 1 Mayıs'a UİD-DER'le geliyorum. UİD-DER'de son derece duyarlı ve içten arkadaşlarımız var. Biz de bu arkadaşlarla gurur duyuyoruz.

Genç bir işçi (pankart görevlisi): Bu pankartı

Misafirler anlatıyor

İşçi sınıfının enternasyonal mücadelesinin anlamlı bir örneği olarak, İranlı göçmen işçiler de pankartlarıyla UİD-DER kortejinde yerlerini aldılar. Sırbistan'dan ve Fransa'dan gelen dostlarımızın da yer aldığı UİD-DER korteji, işçilerin uluslararası kardeşliğinin sesi oldu!

Fransız işçi Stephan: Paris'ten, Fransa'dan geliyorum, ben de işçi sınıfı mücadelesinde yer alan bir işçiyim, tarih öğretmeni olarak çalışıyorum.

Elimizden geldiğince Türkiye'deki çalışmalarını takip ediyoruz. Bu nedenle özellikle sizle, UİD-DER'le ilişki bizim için çok önemli. Çünkü sermaye medyası elbette Türkiye'de işçi sınıfının durumundan bahset-

mez. Dolayısıyla bu tür bilgiyi biz ancak UİD-DER gibi işçi sınıfı örgütlerinden alabiliriz. UİD-DER'le 1 Mayıs'a katılmak çok ilginçti, çok önemliydi. Böyle örgütlü bir korteji görmekten memnun oldum, çok canlıydı. Sizin şarkılarınız, işçi şarkılarınız sayesinde Türkçe öğreniyorum, daha doğrusu öğrenmeye çalışıyorum. Teşekkür ederim.

Sırbistanlı işçi Eduard: Bugün dayanışmayı hissettim, heyecanlandım. Burası çok güzel, herkesin gelmesi lazım. Çok iyi organize olduk. İyi ki geldim. Gördüm ki UİD-DER çok büyük ve iyi organize olan bir örgüt. Nasıl anlatabilirim, onu bilmiyorum. Duydum ki burada, Türkiye'de çok iş kazası var. Sırbistan'da da aynı. İşyerlerinde çok kaza var. Çok benziyor

birbirine. İşsizlik var. Nasıl deniyor: İşsizlere iş, işgünü kısaltılsın!

Bir İranlı mülteci işçi: İranlı bir işçiyim. Buraya 1 Mayıs için geldim. Burada söylenen her şey bizim de istediğimiz şeyler. Burada uluslararası dayanışmayı görüyoruz. Atılan sloganlarla, söylenen sözlerle hep bizim yüreğimizdeki sözleri söylediler. İran'da da olsaydık aynı sözleri söylerdik. Burada İranlıların sloganlarını da attık. Yanımdaki arkadaşlarımla çoğunluğu İran'dan tanıyordum ama Türkiye'de bir araya gelebilirdik, çok sevindim. Biz işçilerin vatani bütün dünyadır. Biz, kendi işçi iktidarımızı kurmak istiyoruz. Ona göre el ele verip, omuz omuza verip aynı yolda yürümek zorundayız. ■

Anlatıyor

taşımaktan çok memnunum. UİD-DER'le ilk defa 1 Mayıs'a geliyorum. Daha önce 1 Mayıs'a katılmışım ama bu ortamı daha önce yaşamamışım. Şarkılarla, sloganlarla kendimizi ifade edebilmek, işçi sınıfından olduğumuzu duyurabilmek çok güzel, mutluyum.

Emekli bir kadın işçi: Çok mutlu oldum, inşallah emeklerinizin karşılığını alırsınız. UİD-DER'le 1 Mayıs'a gel-

mek çok güzeldi, oğlumun peşinde olmaktan mutluyum.

Genç bir kadın işçi: Uzun zamandır böyle bir korteje katılmamışım, böyle örgütlü bir kortejin içinde olmaktan memnunum. TMMOB'a bağlı çalışıyordum, mimarım ben. Açıkçası çok memnun değilim aktivitelerinden. UİD-DER gibi bir oluşumun olduğunu bilmiyordum. Bir arkadaşımın vasıtasıyla geldim, iyi oldu. Kortej çok düzenliydi, planlama iyiydi. Tebrikler!

Genç bir işçi: İşçilerin burada görevini layıkıyla yerine getirdiğine inanıyorum. Birlik içerisinde mücadele etmek herkesin destek vermesi gereken bir şey. Biz de bunun farkına vardık. Bunu da UİD-DER'de en iyi şekilde yerine getireceğimize inanıyoruz. Bu yüzden buraya geldik.

Emekli bir işçi: Ben senelerden beri emekçiyim. Daha önce okulda hizmetliydim, Eğitim-Sen üyesi olarak da bu mücadelenin içindeydim. O duyguları yeniden yaşadım. Oğlum da kızım da UİD-DER üyesi. Onlar da benden aldıklarıyla bu mücadeleye meyilli oldular. Onların yanında olmak her zaman güzel.

Bir kadın işçi: 1 Mayıs'a her sene katılıyoruz. Kızıma bugün daha iyi anlattım 1 Mayıs'ın ne demek olduğunu. O da bana bazı sorular sordu; o da bizimle birlikte haykırdı. Bu gidişle daha da kalabalık olacağız, daha iyi olacağına inanıyorum. Her sene UİD-DER'le birlikte katılıyorum.

Genç bir kadın işçi: UİD-DER olarak diğer parti ve sivil toplum kuruluşlarına göre daha kalabalık bir şekilde geldik. Bu çok güzel bir şey. UİD-DER'in bu kadar ilerlemesi çok güzel ve çok önemli. 1 Mayıs amacını gerçekleştirdik. İşçiler için yapılması gerekenleri söyledik, inanıyorum buna.

Bir işçi: Her zaman katıldığım

gibi... Daha doğrusu iki yıldır katılıyorum UİD-DER'le ama bana her zamanmış gibi geliyor. Burada birliktelik ruhu daha güçlü olduğu için, ben de kendimi daha güçlü hissediyorum. Yaşasın 1 Mayıs! UİD-DER başımı göğere direcek durumda, her zaman!

Bir kadın işçi: Bende bayram sevinci vardı, bir çocuğun bayram sevinci gibi. Sabah erkenden kalktık, hazırlandık, derneğe gelmek için uğraştık. Gelmeleri için arkadaşlarımızı ikna etmeye çalıştık. Bu benim ikinci 1 Mayıs'ım, ikinci kez UİD-DER'le katılıyorum. Hiçbir tereddüt yoktu içimde. Marşlarda, türkülerde, hepsinde çok heyecanlandım.

Bir Kürt işçi: Bu yıl 1 Mayıs bayramı çok güzeldi. Son birkaç yıldır UİD-DER ile birlikte 1 Mayıs'a katılıyorum. Bugün Gebze'de, Gebzeli işçilerin içerisinde UİD-DER gibi disiplinli başka kimse yoktu. Yaklaşık 6-7 aydır bu 1 Mayıs'ın hazırlıklarını yapıyorduk. UİD-DER'e teşekkür ediyorum. Tüm dünyadaki işçilerin 1 Mayıs bayramını kutluyorum. Tüm işçilere teşekkür ediyorum.

Bir işçi: Ankara'dan geliyorum, ilk kez katılıyorum. Heyecan vericiydi, güzel bir ortamdı. Bir dahaki 1 Mayıs'ı da aynı şekilde kutlamak istiyorum.

Bir kadın gıda işçisi: İlk kez 1 Mayıs'a katıldım. UİD-DER'e gelince kendimi çok farklı hissediyorum. Başka bir hayat varmış gibi geliyor bana. Başka yerlere gittim ama burası çok farklı. Aslında bir şey bilmiyordum, onu gördüm. UİD-DER'de her şeye çare bulabileceğim gibi geliyor. Her soruma cevap alabiliyorum. Kadın olarak da anne olarak da öğrenip öğretmek istiyorum. UİD-DER'de kadın ve erkek işçilerin omuz omuza mücadele etmesi çok güzel, bu çok hoşuma gitti. ■

İstanbul'da Devlet Terörü

Taksim Meydanı'nı 1 Mayıs kutlamalarına kapatan devlet, İstanbul'da terör estirdi. Taksim'i keyfi bir biçimde emekçilere yasaklayan AKP hükümeti ve devlet, İstanbul'da adeta olağanüstü hal ilan etti. Taksim'deki inşaat çalışmaları bahane edilerek 1 Mayıs kutlamalarına izin verilmemiştir. AKP hükümeti ve devlet, özellikle geniş kitlelerin ilgisini çeken kent merkezlerini emekçilere yasaklamak istemektedir.

Bugün Taksim'deki inşaat alanını bahane eden AKP hükümeti, gerçek yüzünü açığa vurmaktan çekinmemiştir. Başbakan Erdoğan, iki yeni meydan yaptıklarını ve önümüzdeki dönemde mitinglerin ve 1 Mayıs kutlamalarının kent merkezlerinin dışında yer alan bu meydanlarda yapılması gerektiğini buyurmuştur. Böylece işçi emekçi kitleler, kentin dışına atılarak toplumdan soyutlanmak ve sesleri boğulmak istenmektedir. Elbette bu, aynı zamanda patronlar sınıfının projesidir. Ekonominin büyümesini sağlamak ve Türkiye'nin emperyalist heveslerini hayata geçirmek isteyen AKP ve patronlar sınıfı, "itaatkâr ve kanaatkâr" bir toplum yaratmayı, işçi sınıfının örgütsüz ve dağınık kalarak dizginsiz sömürüye boyun eğmesini arzulamaktadır.

Ancak ne yaparlarsa yapsınlar, eninde sonunda işçi sınıfı birleşerek geniş kitleler halinde ayağa kalkacaktır. Örgütlenen, bilinçlenen ve kapitalist sömürüye karşı ayağa kalkan işçi sınıfını ne devletin terörü ne polisin gazı ve copu durdurabilecektir. ■

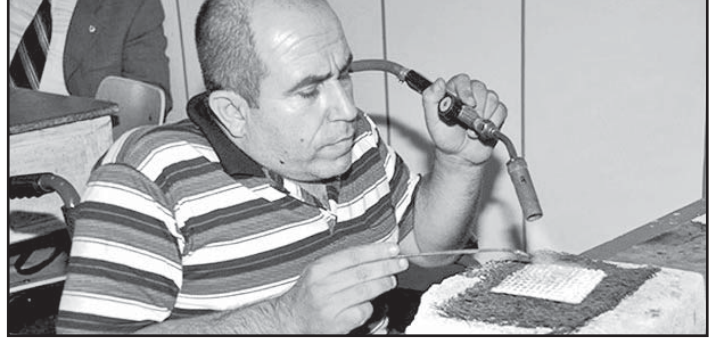
Engelli İşçilerin Yaşadığı Zorluklar

16 Mayıs'ta Engelliler Haftasını geride bıraktık, ama engellilerin sorunları geride kalmadı. Özellikle engelli işçilerin sorunları olduğu gibi duruyor ve işçiler sıkıntılarını aşamıyorlar. Patronlar sınıfının gözü kâr hırslından kör olmuş durumda. Onların düşündüğü tek şey kârlarının yükselmesidir. İşçilerin çalışmaktan canı çıksa bile umurlarında olmaz. Uzun ve yorucu saatlerden sonra işçiler eve pestil olmuş halde dönüyorlar. Bir de engelli olarak bu ağır şartlarda çalışmak zorunda olan işçiler var. Onların durumu daha da kötü!

Türkiye'de yaklaşık 9 milyon engelli olduğu söyleniyor. Bunların bir kısmı fabrikalarda engelli kadrosunda çalışıyor. İş Kanunu'nun 30. maddesine göre, 50 veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde, özel sektörde %3, kamuda ise %4 engelli çalıştırma yükümlülüğü var. Engelli kadrosunda çalışabilmek için en az %40 engelli olmak gerekiyor. %39 engelliler bu maddeden yararlanamıyor. Örneğin, kaza sonucu %37 görme engelli olan bir işçi başvurduğu fabrikaya alınmıyor. İnsan kaynakları, işçinin işe alınmama nedenini şöyle izah ediyor: "Özürlü kadrosunda çalışmak için en az %40 özürlü olmak gerekiyor. Sen %37 özürlü olduğun için devletin belirlediği özürlü istihdamından faydalanamıyorsun." "O zaman beni normal işçi olarak alın" diyen işçiye insan kaynaklarının cevabı ise şöyle oluyor: "Ama sen normal değilsin ki! %37 özürlüsün." Anlayacağınız engelli işçiler iki durumda da iş bulamıyorlar.

Ayrıca engelli işçilerin "bedensel ve ruhsal durumlarına uygun işlerde" çalıştırılmaları gerekiyor. Ne yazık ki, işyerlerinde yaşanan bunun tam tersi oluyor. Engelli kadrosundaki işçiler çalışabilecekleri işlerde değil, boş olan herhangi bir kadroda, çalışamayacakları işlerde çalışmak zorunda bırakılıyorlar. Meselâ, doğuştan ayaklarından %45 engelli olan bir metal işçisi yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Beni ayakta çalıştırmamaları gerekirken ayakta çalıştırıyorlardı. Zorunlu fazla mesaiye kalmamı istediler, daha fazla ayakta kalamayacağımı, çok yorgun olduğumu söyleyince işten atıldılar." Bu sözler, engelli işçilerin yasada geçen "bedensel ve ruhsal durumlarına uygun işlerde" çalıştırıldıklarını değil, fabrikalarda yapamayacakları işleri yapmaya zorlandıklarını çarpıcı bir şekilde gösteriyor. Engelli işçilerin çalıştığı işyerlerinde ihtiyaçlarını rahatlıkla sağlayabilecekleri gerekli koşullar sağlanmıyor. Tuvaletlerde engellilere uygun özel yerler yaptırılmıyor. İşyerlerinde kullanabilecekleri asansörler bulunmuyor. Bulunan kimi asansörler ise kartlı sisteme dayalı olduğu için asansörleri kullanamıyorlar, engelli işçiler merdivenleri inip çıkarken çok zorlanıyorlar.

Patronlar engelli işçilerin yasal haklarını çiğnerken devletin hazinesinden de yararlanıyorlar. Zorunluluk kapsamında çalıştırılan %3 oranındaki engelli işçilerin, sigorta tabanı üzerinden hesaplanacak sigorta priminin işveren hissesinin tamamı hazinece karşılanıyor. Kontenjan fazlası engelli çalıştıran ya da yükümlü olmadıkları halde engelli çalıştıran işyerlerinin çalıştırdıkları her bir engelli

için yine sigorta tabanı üzerinden hesaplanacak sigorta priminin işveren hissesinin yarısı hazinece karşılanıyor. Yani patronlar hem engelli işçilere diğer işçilere yaptırdığı işi yaptırıyor, hem de sigorta primlerinin patron payını devlete yani bize ödetiyorlar. Patronlar, böylelikle bir taşla iki kuş vurmuş oluyorlar.

Engellilerin yaşadığı sorunlar bunlarla sınırlı değildir. Ankara'da tekerlekli sandalyeli Nevzat Özyavuzer, kaldırıma çıkabilmek için rampa olmadığından caddeden gitmek zorunda kaldı. Çöp kamyonunun altında kalan Özyavuzer feci şekilde can verdi. Bir de sonradan engelli olan işçiler var. Fabrikada çalışırken elini kolunu makiyeye kaptırıp koparan işçiler var. İş kazası geçiren işçiler, engelli kalmakla birlikte bir de işten atılıp işsiz kalıyorlar.

Patronlar, işçileri kendi fiziksel, ruhsal sağlık durumlarına ve yeteneklerine göre değil, en çok verim alabilecekleri alanlarda çalıştırırlar. Tam da bu yüzden hem engelli, hem de normal işçiler yoğun, yorucu iş temposunda çalıştırılırlar. Sorun, hayatın onlara vermiş olduğu bir noksanlıkla hayatını idame ettirmeye çalışan engelli işçilerde değil, asıl sorun engelli işçileri bile iliklerine kadar sömüren patronların kâra dayalı kapitalist sistemindedir. Bu yüzden bu durumumuzu karşımıza birer engel olarak çıkartan insanlık dışı çalışma koşullarına karşı birleşelim ve kapitalist sisteme karşı mücadele edelim. ■

Çocuklarımızın Geleceğine Sahip Çıkalım

■ Sarıgazi'den bir matbaa işçisi

Ben matbaa sektöründe çalışan bir kadın işçiyim. Aynı zamanda bir anneyim. Sadece kendi çocuğunu değil, dünyanın tüm çocuklarını seven ve düşünen bir anne olarak, anneler gününde okuduğum bir haberi sizlerle paylaşmak istiyorum.

DİSK, Adana'da 14 Martta iş cinayetine kurban giden 13 yaşındaki çocuk işçi Ahmet Yıldız'ın anısına ithafen "Çocuk İşçiliği 2013" adlı bir rapor yayınladı. Rapordaki gerçekler kapitalizmin sınır tanımayan bir sömürü sistemi olduğunu ve çocuklarımızın geleceğini çaldığını bir kez daha gözler önüne seriyor.

Rapora göre dünya genelinde 5-17 yaş arasında 306 milyon çocuk işçi var. Bu sayı her 5 çocuktan birinin çalıştığı anlamına geliyor. Türkiye'de ise çalıştırılan çocuk işçi sayısı 893 bine ulaşmış. İstihdam içinde değerlendirilmeyen ev işlerinde çalışan çocukların sayısı ise 2006 yılında 6 milyon 540 bin iken, 2012 yılında tam 7 milyon 503 bine yükselmiş. Böylelikle 5-17 yaş arası çalışan çocukların (istihdama katılan ve ev içinde çalışan) sayısının 8 milyon 397 bine ulaştığı belirtiliyor. Yüzdeler olarak bakıldığında 1999 yılından bugüne kadar, çalışan çocukların tüm çocukların sayısına oranı %41'den %56'ya çıkmış. Yani her iki çocuktan biri çalışıyor. Bu oran dünyadaki çocuk işçi ortalamasının çok üstündedir.

Raporun ortaya koyduğu bir başka gerçek daha var. Okula giden çocukların sayısındaki artış, çalışan çocukların sayısında bir düşüşe sebep olmuş değil. Aksine hem okuyup hem de çalışan çocukların sayısında bir artış var.

DİSK-AR'ın verileri artışın özellikle kriz sürecinde kendini gösterdiğini ortaya koyuyor. Krizin bedelini ödemek istemeyen patronlar, özellikle denetimsiz sektörlerde çocuk işçi çalıştırmayı tercih ediyorlar. Çünkü çocuk işçiler daha savunmasız oluyorlar ve düşük ücretlere, kötü muameleyle ses çıkaramıyorlar. Üstelik sadece çalışmaya zorlanıyorlar, aynı zamanda hakaretlere ve hatta şiddete maruz

kalabiliyorlar. Günde 12-14 saate varan sürelerde, asgari ücretin çok çok altında ücretlerle, ağır koşullarda çalıştırılan çocuklar, iş cinayetlerinin de kurbanı oluyorlar. Örneğin 2012 yılında iş kazasında yaşamını kaybeden işçilerin 15'ini 14 yaş ve altı çocuk işçiler, 19'unu 15-17 yaş arası "genç" işçiler oluşturdu. 14 Martta kafasının prese sıkışması sonucu yaşamını kaybeden Ahmet Yıldız, sadece 13 yaşındaydı ve okuldan sonra haftalığı 100 liraya çalışıyordu. Bu parayla cep telefonu alacak ve köydeki ailesini arıyacaktı.

Ahmet Yıldız, Türkiye'de çalışan on binlerce çocuk işçinin simgesidir aslında. Okula gitmesi, yaşlılarıyla sokaklarda top koşturup çocukluğunu yaşaması gereken Ahmet Yıldız gibi nice çocuk, ağgözlü patronların daha fazla kazanması uğruna sadece çocukluklarından değil hayatlarından da oluyorlar. Demek ki, Türkiye Avrupa'nın 10. büyük ekonomisi olma yolunda emin adımlarla ilerlerken, patronlar çocuk işçilerin küçücük bedenlerinin üzerine basa basa basamakları tırmanıyorlar.

Demek ki biz işçiler sadece kendimiz için değil, çocuklarımızın çocukluk hakları için, geleceklere için de mücadele etmeliyiz. Örgütsüz ve sessiz kaldığımız sürece bizim yerimize daha az maliyetli olduğu için çocuklarımızı çalıştırmayı tercih edecekler. Bizler işsizliğin pençesinde kıvrılırken, çocuklarımızı kaldıramayacakları ağırlıktaki çalışma koşullarının altında ezilecekler. Çocuklarımızın geleceğini sahipsiz bırakmayalım. ■

Patronumuzun Köpeği Aç Kalmasın, Dayanamaz!

■ Kıraç'tan bir kadın işçi

Merhaba işçi kardeşlerim. Geçenlerde çalıştığım fabrikada işçiler arasında kulaktan kulağa yayılan bir olayı sizlerle paylaşmak istiyorum. Yemekhanede kadın işçiler çalışıyor, bunlar da taşeron şirkete bağlılar. Çalışan iki kadının işten atıldığını duydum. Neden işten atılmışlar diye sordum. Aldığım cevaba sizler de şaşıracaksınız. Fabrikanın önlerinde patronları koruyan köpekler olur. Bizim fabrikanın önünde de bir köpek var. Kadın işçiler köpeğe yemek vermeyi unuttukları için pat-

ron kadınları kovmuş. "Ben sizi burada istemiyorum, benim köpeğimi aç bırakamazsınız" demiş. Kadınların çalıştığı şirket de kadınları alıp başka yere göndermiş. Bu olay fabrikada işçiler tarafından alay konusu oldu. İşçilerle sohbet esnasında şunlar konuşuluyor: "Vay be ne köpekmiş arkadaş, kapıdaki köpek kadar değerimiz yok. Patronumuz köpeğin aç kalmasına dayanamıyor. Onu aç bırakan işçileri işten atıyor. Acaba içimizden birisine ya da birkaçımıza yemek vermeyi unutsalar patronun ne kadar umurunda olur? Hatta se-

vinir, birkaç kişinin yememesi işine gelir." Aslında ağlanacak halimize gülüyoruz. Bir işçi olarak patronların bu yaptıkları benim kanıma dokunuyor. Bir hayvana verilen değer işçiye verilmiyor. Şimdi bunları görüyor ve yaşıyoruz. Bu yapılanları nasıl sineye çekip hiçbir şey olmamış gibi susalım? Bugün yarın o kadın işçilerin başına gelenler benzer bahanelerle bizlerin de başına gelecek. İşçiler olarak artık verecek bir cevabımızın olması gerekiyor mu? Yetmedi mi bunca insanlık dışı muamele? ■

Büyüyen Taşeronluk Sistemi ve Büyüyen Sorunlar

■ **Ankara Hacettepe Hastanesi'nden bir grup taşeron işçisi**
Türkiye'de taşeron işçilerinin sayısı 2002'de 387 bin iken bugün 1 milyon 600 bini aşmış durumda. Bunlar resmi rakamlar, gerçek ise en az bunun iki katıdır. Taşeron işçi sayısının artmasının güvencesizliğin, sendikasılaşmanın da artması demek olduğunu yaşıyoruz. Bir işyerinde aynı işi yapan işçiler birden fazla taşeron şirket aracılığı ile bölünerek çalıştırılıyor. Böylelikle işçilerin bir araya gelip örgütlenmesinin de önü kapanıyor. Ve bu durum sadece bu örnekle de sınırlı değil. Çalıştığımız işyerlerinde daha birçok sıkıntı yaşamaktayız. Örneğin, biz Hacettepe Hastanesi'nde taşeronda çalışan işçilerin uzun süredir yaşadığı bir sorun var. Görev tanımlarımız kâğıt üzerinde belli olmasına rağmen, bizlere kendi işimiz dışında birçok işin yaptırılması söz konusu. Böylece bazı eğitim gerektiren işler için işçi almak yerine, bu işler de ekstradan, daha ucuz işgücü durumundaki taşeron işçilerinin sırtına yıkılıyor. Tıbbi eğitim almadan, üstelik sağlık personeli sayılmıyorken hastalara her türlü bakım yaptırılıyor. Temizlik personellerine asıl işleri olan temizlik dışında taşıma işlerinin yaptırılması, garsonlara mutfakta yapılan tadilatın doğan temizlik işlerinin yaptırılması, taşeron çalışmanın esnekliğinin en somut örnekleridir.

Bugün patronların dayatmasıyla işyerlerinde bu durum yaşanırken, hükümet biz işçiler için ne yapıyor? Bu düzende hükümetler işçilerin değil patronların yanında yer alıyor. "800 lira ile geçinilebilir" diyen bir hükümet yetkilisinin ve diğerlerinin bizler için düşündükleri ve çıkaracakları yasalar patronların çıkarını koruyan yasalar olacaktır. 4857 sayılı iş kanununda asıl işin taşerona verilemeyeceği yazar. Oysa bugün asıl işler fiilen taşerona yaptırılmaktadır. Ancak birçok yerde işçilerin açtıkları davalar sonucu "asıl iş taşerona verilemez" hükmü çıkmıştır. Bu durum patronların çıkarlarına ters düştüğünden hükümete baskı yaparak asıl işin taşerona verilebilmesinin yasallaştırılması isteniyor. Böylece dizginsiz sömürü anlamına gelen taşeron sistemi alabildiğine yaygınlaşacak.

Bugün patronlar tüm bunları bize dayatıp hayatımızı cehenneme çevirebiliyorlarsa bunun tek nedeni örgütsüz olmamızdır. Örgütlü olmak demek, birbirimize güvenip bir araya gelmek, haklarımız için mücadele etmek demektir. ■

46 Sene = 900 Lira mı?

■ Aydınli'dan bir metal işçisi

Bir metal atölyesinde işe başlayan bir işçi hiç para vermeden 46 yıl boyunca aynı işyerinde çalışmış. Bir patron, bir de o işçi ağabeyimiz o işyerinde tam 46 yıl geçiriyorlar. Bugün, geçmişteki o küçük metal atölyesi 130 işçinin çalıştığı bir fabrika haline geldi. Patron ihtişamlı odasında otururken, işçi ağabeyimiz halen işçi olarak çalışmaya devam ediyor. Aybaşı geldiğinde işçi ağabeyimiz 46 senelik emeğinin karşılığında 900 lira alıyor. Evet, tam olarak 900 lira. 46 yıllık çalışmanın bedeli bu!

Metal atölyesi yeni açıldığında, patronun işçi ağabeyimize dört, beş, hatta altı ay boyunca maaş vermediği oluyormuş. Günlerce eve gitmeden atölyede çalıştığı oluyormuş işçinin. Uzunca bir süre sigortasız çalışmış. Bu arada atölye büyümeye, büyüdükçe de patron işçilerin hakkını yemeye devam etmiş.

Emekli olduğunda emekli maaşı geçinmesine yetmeyince, bir çare düşünmüş emektar işçi. Emekli olmadan önce 1300 lira maaş alan işçi ağabeyimiz, patrona emekli olup çalışmaya devam etmek istediğini söylemiş. Patronun cevabı şöyle olmuş: "Olur, ama bu maaşa çalıştıramam seni. Emeklilere asgari ücret veriyoruz. Ama senin bu kadar emeğin var bu fabrikada, sana asgari ücret vermeyeceğim. Sen 900 liraya çalışmaya devam edersin." Patronla birlikte atölyede çalışmaya başlayan işçi ağabeyimiz bütün zorluklara katlanmış senelerce. Sefasını patron sürerken, işçi, emekli maaşı ve 900 lira aylıkla geçinmeye çalışıyor. Bir de patron utanmadan işçi ağabeyimizin emeği olduğunu söylüyor. 46 senelik emeğin hakkı 900 lira olabilir mi?

Patronlar büyüyor, büyüdükçe işçileri daha zorlu koşullar bekliyor. Daha önce senelerce işçi ağabeyimizin çalıştığı gibi bugün bizler de çok zor koşullarda çalışıyoruz. Zaten üç kuruş olan maaşımızı 10-15 gün gecikmeli alıyoruz. Yemekler, servis ve çalışma ortamı çok düzensiz. Patron biz işçilerin sırtından büyürken bizler bir ömür çalışsak bile çok zorlu koşullarla yaşamak zorunda kalıyoruz. Biz bu koşullarda yaşamak, bu koşullarda çalışmak zorunda değiliz. Bu koşulları kabul etmemeli, işçi arkadaşlarımızla bir araya gelip bunca senelik emeğimizin hakkını istemeliyiz. Aksi halde 46 değil, 460 yıl çalışsak bile patronlar emeğimizin hakkını vermeyecekler. ■

Kulak Verin Sesimize!

■ ÜİD-DER'li bir işçi

G eçen günlerde metrobüstayken yanımda duran 15-16 yaşlarında bir genç sürekli “bu nasıl şey” diyordu. Çevremizde insanlar çocuğa deli gözüyle bakmaya başladı bir süre sonra. Sıkıntısını anladım. Çocuğa “çok kalabalık değil mi” diye sordum. “Böyle seyahat mi edilir ağabey, bu nasıl kalabalık, çalışmaya geldik memleketten ama vallahi de billahi de kaçırım ben buradan, bu insanlar nasıl sabrediyor” dedi. Genç işçiye kanım çok ısındı, muhabbeti devam ettirmek istedim. Adının Hüseyin, memleketinin Adana olduğunu, tekstil işçiliği yaptığını öğrendim. İş yokmuş, o da ağabeyiyle memleketinden 1000 küsur km uzağa, İstanbul’a çalışıp para biriktirmeye gelmiş. 11 saat çalışıp 700 lira maaş alıyormuş. Paralar birikmiyormuş haliyle. Ne sigorta varmış ne hak ne hukuk. Adana’da çok Suriyeli işçinin olup olmadığını sordum. O da savaştan sonra Suriyelilerin çok geldiklerini, o yüzden işsizliğin arttığını söyledi. Hemen hemen her atölyede, fabrikada patronlar Türk ve Kürt işçileri 3’er 5’er çıkarıp, yerlerine sigortalarını yatırmadıkları ve Türkiyeli işçilerden çok ucuza çalışan Suriyeli emekçileri işe alıyormuş. Bu durum hem işsizliğe hem de bunun devamı olarak haftalıkların ciddi biçimde düşmesine yol açmış ve Türk işçilerde de Suriyeli işçilere karşı ciddi bir öfke ve milliyetçilik kabarmış. Ben bu durumun Suriyeli işçilerin suçu olmadığını anlatmak istediğimde Hüseyin daha ilk cümlemi ağızma tıkarak, “biliyorum ağabey, Suriyeli işçiler de gariban Türk işçiler de gariban” dedi. “Peki suçlu kim?” diye sorduğumda uzun uzun düşündü cevap bulamadı. Ben de patronların Suriyeli işçilerin yurtsuzluğunu, acılarını kullanarak onları çok ucuza çalıştırdığını, bizi birbirimize düşman ettiğini, hakkımız olan parayı düşürenin patronlar olduğunu, Suriyeli işçinin bizden bir farkı olmadığını, bütün işçilerin onun dediği gibi gariban

olduğunu anlatmaya çalıştım. Dediklerime hak verdi ve benimle bir gün çay içmek istediğini söyledi. Ama genç işçi Hüseyin’in aklına bir soru takılmış: “Ağabey patronlar bizden ne istiyor ki bizle bu kadar uğraşıyorlar?”

Patronlar bizden çok şey istiyor Hüseyin. Bizden önceki işçilerin kazandıkları kıdem tazminatı hakkımızı istiyorlar. Bizim ölene kadar günün her dakikası kendileri için çalışmamızı istiyor ve bize ücret falan vermemek istiyorlar. Bak zaten üç kuruş olan asgari ücretimize göz dikmişler. Utanmadan asgari ücretle nasıl geçinemiyorlar diye soruyorlar. Onlara aldığın 700 lirayla nasıl geçemediğini anlat Hüseyin, ellerindeki makas kesiklerini göster. Patron bizi Suriyeli, Türkiyeli olarak birbirimize düşürmüş, aramıza girmiş. Bizim sendikalara, işçi derneklerine gitmemizi istemiyorlar, çünkü biliyorlar ki eğer örgütlenirsek Türkiyelisi, Suriyelisi, Amerikalısı, Mısırlısı bir arada aynı talepleri haykırırsak, ne onların saltanatı kalır ne bizim sefaletimiz, garibanlığımız. Kulak ver sesime Hüseyin! Kalk ayağa, senin olanı, hakkını iste. Kulak verin sesimize Hüseyinler, Ayşeler, Maryler, Johnlar, dünyanın bütün işçileri. Ayağa kalkın ve yürüyün kapitalizmin duvarını yıkmak, patronların saltanatına son vermek için! Hey hey işçi kardeş!/ Kulak ver sesimize/ Bu düzen değişecek, katılırsan kavgaya/ ÜİD-DER bunu söyler/ Güçlüsün, örgütlüsün! ■

Bu Öten Alarm Kimin Sesi ve Ne Diyor?

■ İzmit'ten bir metal işçisi

B en metal sektöründe çalışan bir işçiyim. Pek çok işçinin fabrikasında yaşadığı gibi biz de fabrikamızda sorunlar yaşıyoruz. Bu sorunları ÜİD-DER aracılığıyla sizlerle paylaşmak istiyorum.

Fabrikamızda seri üretim yapılıyor. Patronumuz üretimin azalmaması hatta artması için çalıştığımız preslere pano düzenletti. Presler 1 dakika içinde baskı yapmazsa alarm veriyor. Biz de ustabaşına gidip panoyu açıtırıp tekrar presi aktif hale getirmesini istemek zorunda kalıyoruz. O da bizden hesap soruyor; “bu makine neden alarm verdi?” diye. Böylelikle su içme, tuvalet gibi ihtiyaçlarımızı görmemiz bile engellenmiş oluyor. Bazı zamanlar arkadaşlarımız su içmeye giderken koşarak gidip geliyorlar. Makine alarm vermesin de ustabaşına

hesap vermeyeyim diye. Biz işçileri çalıştığımız makinelere zincirlemişler, sanki makinenin bir pistonu, bir kolu gibiyiz. Biz işçiler bu ihtiyaçlarımızı nasıl göreceğiz? 8 saat çalışıyoruz ve bu 8 saat içinde 30 dakika yemek molamız var. Yemeğe kadar bilfiil 4 saat 15 dakika çalışıyoruz. Bu süre içinde çeşitli ihtiyaçlarımız oluyor. Ama patronlar bizim makineyi terk etmeden sürekli çalışmamızı istiyorlar.

Peki, bizler bu koşullardan nasıl kurtuluruz? Örgütlenmeli, birleşmeli ve haklarımıza sahip çıkmalıyız. İşçi önderlerimizden birisi işçi sınıfının zincirlerinden başka kaybedecek bir şey yok demiş. Gelin bu zincirleri hep birlikte kıralım. KURTULUŞ YOK TEK BAŞINA, YA HEP BERABER YA HİÇBİRİMİZ! ■

Onlar, yazdıkları eserlerde işçilerin ve emekçilerin çileli yaşamını ve mücadelesini anlattılar. Haziran ayında kaybettiğimiz, Nazım Hikmet'i, Ahmed Arif'i ve Orhan Kemal'i saygıyla anıyoruz.

NİKBİNLİK

Güzel günler göreceğiz çocuklar,
güneşli günler

göre-
-ceğiz...

Motorları maviliklere süreceğiz çocuklar

Işıklı maviliklere

süre-
-ceğiz...

Açtık mıydı hele bir

son vitesi,

adedi devir.

Motorun sesi.

Uuuuuuu! Çocuklar kim bilir

ne harikuladedir

160 kilometre giderken öpüşmesi...

Hani şimdi bize

cumaları, pazarları çiçekli bahçeler vardır,

yalnız cumaları

yalnız pazarları..

Hani şimdi biz

bir peri masalı dinler gibi seyrederiz

ışıklı caddelerde mağazaları,

hani bunlar

77 katlı yekpare camdan mağazalardır.

Hani şimdi biz haykırırız

Cevap:

açılır kara kaplı kitap:

zindan...

Kayış kapar kolumuzu

kırılan kemik

kan.

Hani şimdi bizim soframıza

haftada bir et gelir

Ve

çocuklarımız işten eve

sapsarı iskelet gelir..

Hani şimdi biz...

İnanın:

güzel günler göreceğiz çocuklar

güneşli günler

göre-

-ceğiz

Motorları maviliklere süreceğiz çocuklar

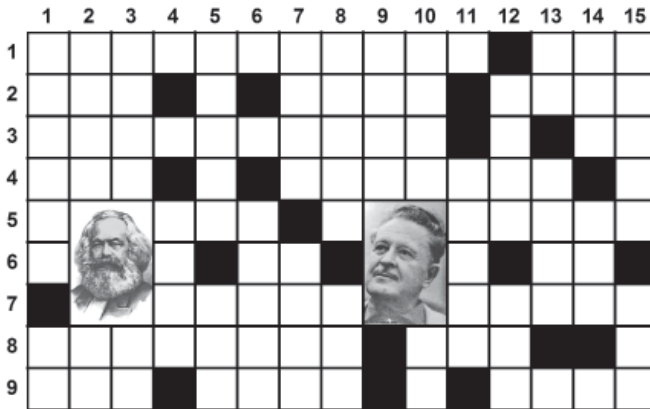
ışıklı maviliklere

süre-

-ceğiz.

Nazım Hikmet

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

- 3 Haziran 1963'te kaybettiğimiz, şiirlerinde işçileri ve emekçileri anlatan ozanımız. Primlerinin ödenmemesi üzerine 9 Mayıs'tan itibaren işçilerin iş yavaşlatma ve yemek boykotu yaptıkları, Petrol-İş'in örgütlü olduğu Kırıkkale'deki barut fabrikası.
- Davranış, tavır. Gerçek. İşçilerin haklarını elde etmek için üretimden gelen güçlerini kullanarak iş bırakmaları.
- Balıkesir Bandırma'da işten çıkartılan 1200 işçinin tazminatlarını ödemeyen, işçilerin eylemleriyle de gündeme gelen, reklamlardan tanıdığımız marka/fabrika. Uzaklık anlatır.
- Hitit. Ögüt.
- Başkaldıran. Eski dilde işçi.
- İlk kelimesinin ünsüzleri. Kuzu sesi.
- Ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanlara yedirilen ufalanmış sapları. Eğimli yokuş.
- Nisan ayında iş kazalarında resmi olmayan rakamlara göre ölen işçi

sayısı, yazıyla. Avuç içi.

- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü. Düşünme, anlama ve kavrama gücü. Derneğimize sık sık dayanışma mesajı gönderen Japonya Demiryolu İşçileri Sendikası, Doro-...

Yukardan Aşağıya

- Sevinçli, keyifli. Hava.
- Sayı, tane. Bir nota.
- Saf, katıksız, temiz, pak. İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonunu.
- Ters, zıt.
- 5 Mayıs 1818'de doğan, hayatını işçilerin kapitalist sömürden kurtulmasına adanmış işçi sınıfının önderlerinden Karl ... Nazlı büyütülmüş, beceriksiz, işe alıştırılmamış.
- Çözülmesi kolay düğüm.
- Cerahat, akıntı. Osmanlı'da Tanzimat'a kadar her türlü davaya bakan mahkemelerin başkanlarına verilen ad.
- Söz. Dünyanın en uzun nehri.
- Yunanistan'a bağlı bir ada.
- Bir devleti başka bir devlet katında temsil eden kimse, sefir. Dünyanın uydusu.
- 11 Mayıs'ta onlarca kişinin ölümü ve yüzlerce kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan bombalı saldırıların yaşandığı Reyhanlı'nın bağlı olduğu il.
- Kilogramın binde biri. Herhangi bir şeyin niceliğini öğrenmek için sorulan soru.
- İngilizcede kısaca bay. Asıl konu, ana konu.
- Engel. Fikrimin İncel Gülü şarkısında dudak yerine kullanılan söz.
- Etek ucuna doğru genişleyen giysi. Kalın ve kaba kumaş.

Geçen Ayın Çözümü

İşçilerin Sordukları/12

İş sağlığı ve iş güvenliği uzmanlarının görevleri nelerdir?

İş güvenliği uzmanlarının görev ve yükümlülükleri İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası ve bu yasa kapsamındaki İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkındaki Yönetmelikte belirlenmiştir. Buna göre iş güvenliği uzmanları, işyerinde alınması gereken tedbirleri tespit eder ve işverene yazılı olarak bildirir. İşyerindeki çalışmalar ve değişikliklerle ilgili her şeyi denetler, güvenlik açısından tehlike oluşturacak konuları belirleyerek işverene önerilerde bulunur. İşyerinde meydana gelen iş kazası ya da meslek hastalıklarının nedenlerini araştırarak, yeniden yaşanmaması için alınacak önlemler konusunda çalışmalar yapar ve işverene bilgi verir.

Hayati tehlike ihtimali doğuran ve acil müdahale gerektiren hallerde işin durdurulması için işverene başvurur. Tavsiye ettiği önlemlerin, uzmanın tanıdığı süre içerisinde yerine getirilmemesi durumunda işvereni, bağlı olduğu çalışma ve iş kurumu il müdürlükleri ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkili birimine bildirir. Şayet işyerinde yaşanan bir kazanın ya da meslek hastalığının tespiti konusunda da uzmanın görevini yapmadığı tespit edilirse uzmanın yetki belgesi 6 ay süreyle askıya alınır.

Yasada iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının görev ve yükümlülükleri bu şekilde tanımlanıyor. Ancak uzmanlar yalnızca sorunu tespit edip işverene bildirmek ve tavsiyelerde bulunmakla görevlendiriliyor. İşverenler uzmanın öneri ve tavsiyelerini yerine getirmede ise uzmanın onları şikâyet etme hakkı var. Fakat iş güvenliği uzmanlarının ücretlerini çalıştığı işyerinin patronundan aldığı düşünülüğünde, hiçbir uzmanın kendi patronunu kolayca şikâyet edebilmesi mümkün değildir. O nedenle iş güvenliği uzmanlarının bağımsız olmaları ve baskı altında olmamaları gerekir. Dolayısıyla işyeri hekimlerinin ve iş güvenliği uzmanlarının ücretleri, sendikaların ve meslek örgütlerinin denetimindeki bir fondan karşılanmalıdır. İş güvenliği uzmanlarının patronlardan bağımsız olmaları ve işyerlerinde yaşanacak kazaları önleyecek uygulamaları dayatacak bir yaptırım gücü elde etmeleri sağlanmalıdır.

İşçiler, işçi sağlığı ve güvenliği tedbirlerini kendileri belirleyebilirler mi?

İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'nın 18. maddesine göre işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda işçilerin, işyeri sendika temsilcilerinin ya da çalışan temsilcilerinin görüşlerini almalıdır. Yasada işçilerin iş güvenliği konu-

İş güvenliği uzmanlarının patronlardan bağımsız olmaları ve işyerlerinde yaşanacak kazaları önleyecek uygulamaları dayatacak bir yaptırım gücü elde etmeleri sağlanmalıdır.

larında öneri getirme, işyerlerinde bu konularda yapılan toplantılara katılma ve görüş bildirme hakları vardır.

İşveren, yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında işçilerin görüşlerini alır. İşçilerin ya da işçi temsilcilerinin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için alınan önlemlerin yetersiz olduğu durumlarda yetkili makamlara başvurmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz.

Ancak bu madde de kâğıt üzerinde kalmakta, patronlar işçilerin hiçbir konuda fikrini almamakta, rızasını sormamaktadır.

İşyerinde risk değerlendirmesi nedir?

İşyerlerinde oluşabilecek iş kazaları ile meslek hastalıklarının önceden tespit edilip önlenmesi için işveren, işyerinde risk analizi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Bu analiz içerisinde işçilerin durumu, kullanılan malzemeler, kimyasal maddeler, her türlü teçhizat ve işyerinin tertip ve düzeninin denetlenmesinin sonuçları yer alır. Genç, yaşlı, gebe veya emziren işçiler ile kadın işçiler için gerekli özel kuralları da içerir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne göre, risk değerlendirmesi yapmama veya yaptırmama durumunda 3234 lira, ayrıca bu yönetmeliğe aykırılığın devam ettiği her ay için 4851 lira para cezası uygulanır. Risk analizi, olası kazaları önleyici tedbir anlamında önemlidir ve her işyerinde yaptırılması gerekir. İşyerlerimizde bunun takipçisi olmalıyız. ■

Kadın İstihdamı: Esnek ve Güvencesiz Çalışma!

İçinden geçtiğimiz kapitalist kriz koşullarında her geçen gün işçilerin üzerindeki baskılar artıyor, hak gaspları, güvencesiz çalışma yaygınlaşıyor. İşçi sınıfının bir parçası olan ancak çalışma hayatında ikincil plana atılan ve yedek işgücü olarak görülen kadın işçiler ise, bu güvencesiz koşullardan iki kat daha fazla nasiplerini alıyorlar.

Erkek egemen zihniyetin hâkim olduğu kapitalist toplumda erkek işçi, evi geçindiren asıl kişi, kadın işçi ise sadece yardımcı unsur olarak görülüyor. Kadın işçinin geliri aile bütçesine ek gelir olarak hesap ediliyor. Bu bakış açısı, erkeklerle aynı işin yapılmasına rağmen düşük ücret almaktan, istihdam alanlarının belirlenmesine, kayıt dışı çalışmaya kadar pek çok uygulamaya yansıyor.

Nüfusun yarısını oluşturan kadınlar, oluşturdukları bu nüfusa karşılık istihdam alanında aynı yere sahip değiller. Türkiye’de 25 milyon erkek yetişkinin 17,4 milyonu çalışma yaşamına katılırken, 26 milyon yetişkin kadından sadece 6,2 milyonu çalışma hayatına katılabiliyor. Bu rakamlar da gösteriyor ki kadın istihdamı oldukça düşüktür.

Binlerce kadın işçi gündelikçi olarak ev temizlemeye gidiyor ya da evlerine parça başı iş alarak çalışıyor. Durum öylesine vahim boyutta ki, ev işçisi kadınlar İş Kanunu’na göre işçi bile sayılmıyorlar. Sendika kuramıyorlar. Sosyal haklardan yararlanamıyorlar. Sigortasız çalıştırılan ev işçisi kadınlar, iş kazası geçirdiklerinde “ev kazası” denerek örtbas ediliyor. Düzenli bir işte, sigortalı çalışmak isteyen kadınlar da uzun çalışma saatleri, zorunlu mesailer, gece vardiyaları, çocuklarına bakacak kimsenin olmaması nedeniyle uzun süre çalışmayıp işten ayrılmak zorunda kalıyorlar.

Şimdilerde AKP hükümeti, hem kadınlara çok çocuk yapmayı dayatıyor hem de işyerinden uzakta, ucuza sömürmelerini sağlayacak bir model geliştiriyor. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin “güvenceli esneklik” modeliyle kadın istihdamını arttırmayı hedeflediklerini, 2023 yılında

Patronlar derinleşen kriz ve kızışan rekabet koşullarıyla birlikte daha fazla kadın işçi çalıştırmak istiyorlar. Böylelikle erkek işçilerle aynı işi yapsalar dahi onları düşük ücrete çalıştıracak ve işten atma durumunda da ilk olarak onları kapı dışına koyacak.

bu oranı yüzde 35’e çıkarmak istediklerini söylüyor. Peki, aileyi kutsallaştıran ama diğer taraftan uzun çalışma saatlerini dayatan, işyerlerine kreş açmayan patronlar ve onların sözcüsü AKP hükümeti bu hedefe nasıl ulaşacak? “Kadının kutsal görevi” propagandasıyla taze işgücü üretimini aksatmayacak şekilde, “esnek” çalışmayı kadınlara dayatarak... Uzaktan çalışma, çağrı üzerine çalışma, part-time gibi esnek çalışma türleriyle işin sürekliliği olmayacak, ücretler çalışılan saatler üzerinden ödenecek. Yani kadın istihdamı, kadınlar eve hapsedilerek düşük ücrete, güvencesiz çalışma koşullarıyla arttırılacak! Böylece esnek çalışma kadınların istihdam edilmesi bahanesiyle sinsi bir şekilde meşrulaştırılıp yaygınlaştırılmış olacak.

Patronlar derinleşen kriz ve kızışan rekabet koşullarıyla birlikte daha fazla kadın işçi çalıştırmak istiyorlar. Böylelikle erkek işçilerle aynı işi yapsalar dahi onları düşük ücrete çalıştıracak ve işten atma durumunda da ilk olarak onları kapı dışına koyacak. Esnek çalışma projesi patronların ekmeğine yağ sürerken, AKP iktidarı çok önemsemediği Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını arkasına alarak utanmadan esnek çalışmanın kadınların ihtiyacı olduğunu ileri sürüyor. Annelik görevini kutsayan, üstelik de bir kadın olan Bakan Fatma Şahin esnek çalışma modeli ile “kadınlar için iş hayatı ile aile hayatının uygunlaştırılması” iddia ediyor. “Ailenin yeniden üretilmesi”, kadınların “anne, iyi ve uyumlu eş” olması gerektiği söylenerek esnek çalışma dayatılıyor ve bunun kadınların talebi olduğu iddia ediliyor.

Oysa kadın işçiler esnek, sendikasız, güvencesiz, sigortasız ve düşük ücrete çalışmak istemiyorlar. Elbette ki kadın işçiler kendilerine, eşlerine ve çocuklarına vakit ayırmak, aileleriyle sosyal yaşamlarını paylaşmak istiyorlar. Ama esnek ve güvencesiz koşullarda çalışarak değil. Kadın işçiler olarak, bu şekilde çalışmaya karşı çıkıyor ve taleplerimizi haykırıyoruz. Eşit işe eşit ücret, kadınların çalışmasının önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, gece vardiyalarının yasaklanmasını, her işyerine kreş açılmasını, doğum ve emzirme izinlerinin uzatılmasını talep ediyoruz. ■

